

ประเภทคำในแต่ละหมวดที่จะนำมาใช้ในประโยค

จากการศึกษาคำซ้ำตามลักษณะที่กล่าวไว้ในบทก่อน จะเห็นได้ว่า คำในหมวดคำที่นำมาศึกษาทั้งหมด ๑๑ หมวด มีคำที่ปรากฏเป็นคำซ้ำในประโยคได้ทั้ง ๑๑ หมวด แต่คำในแต่ละหมวดไม่ได้ปรากฏเป็นคำซ้ำได้หมดทุกคำ คำบางคำปรากฏเป็นคำซ้ำได้ บางคำไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำเลย เราจึงแบ่งคำในแต่ละหมวดออกตามลักษณะการ ปรากฏเป็นคำซ้ำหรือไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำในประโยคได้ ๒ ประเภท คือ

- ๓.๑ ประเภทซ้ำได้ ได้แก่คำในแต่ละหมวดที่ปรากฏเป็นคำซ้ำในประโยคได้
- ๓.๒ ประเภทไม่ซ้ำเลย ได้แก่คำในแต่ละหมวดที่ไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำเลย

๓.๑ ประเภทซ้ำได้ คำที่จัดอยู่ในประเภทนี้ ได้แก่ คำในหมวดคำทั้ง ๑๑ หมวด คือ หมวดคำเชื่อม หมวดคำบอกกำหนด หมวดคำบอกเวลา (Mode-words) หมวดคำท้ายประโยค (Particles) หมวดคำบุพบท หมวดคำบอกเวลา หมวดคำบอกจำนวน หมวดคำนาม หมวดคำกริยาวิเศษณ์ หมวดคำกริยา และ หมวดคำลักษณนาม คำประเภทซ้ำได้ยังแบ่งได้อีก ๓ ชนิดคือ

๓.๑.๑ คำซ้ำได้ชนิดที่ ๑ หมายถึงคำที่ปรากฏได้ทั้งรูปคำซ้ำและคำเดิมในทุกประโยค ได้แก่ คำในหมวดคำต่อไปนี้ หมวดคำเชื่อม หมวดคำมาลา หมวดคำบุพบท หมวดคำกริยา หมวดคำบอกจำนวน และ หมวดคำกริยาวิเศษณ์

๓.๑.๑.๑ หมวดคำเชื่อม ได้แก่คำว่า ทั้งที่ คำเดียว
ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ
เขาทำทั้ง ๆ ที่ไม่แน่ใจ
เด็กไม่สบายทั้ง ๆ ที่ฉีดยาแล้ว

ปรากฏเป็นคำเดิม
เขาทำทั้งที่ ไม่แน่ใจ
เด็กไม่สบายทั้งที่ ฉีดยาแล้ว

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขามาโรงเรียนทั้ง ๆ ที่ไม่สบาย

ปรากฏเป็นคำเดิม

เขามาโรงเรียนทั้งที่ไม่สบาย

๓.๑.๑.๒ หมวดคำถามซ้ำ ได้แก่คำว่า ธรรมดา ทั่วไป
ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เด็กคนนี้ธรรมดา ๆ ก็เก่งอยู่แล้ว
เขาใจก็เหมือนคนไทยทั่ว ๆ ไป

ปรากฏเป็นคำเดิม

เด็กคนนี้ธรรมดาก็เก่งอยู่แล้ว
เขาใจก็เหมือนคนไทยทั่วไป

๓.๑.๑.๓ หมวดคำบุพบท เช่นคำว่า แล้ว กลาง ข้าง ใกล้ นอก ริม
ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขามาระแวง ๆ นี้
รถชนกันกลาง ๆ สพาน (สะพาน)
ปากถาวางอยู่ข้าง ๆ หนังสือ
เขาเรียนโรงเรียนใกล้ ๆ บ้าน
เราจะไปเที่ยวนอก ๆ เมือง
เขาชอบนั่งริม ๆ สระ

ปรากฏเป็นคำเดิม

เขามาระแวงนี้
รถชนกันกลางสพาน (สะพาน)
ปากถาวางอยู่ข้างหนังสือ
เขาเรียนโรงเรียนใกล้บ้าน
เราจะไปเที่ยวนอกเมือง
เขาชอบนั่งริมสระ

๓.๑.๑.๔ หมวดคำกริยา เช่นคำช่วยกริยา คำว่า เกือบ จวน คล้าย
ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขามาเกือบ ๆ จะไม่ทันรถ
จวน ๆ จะหมดอีกแล้ว
ฉันรู้สึกคล้าย ๆ จะเป็นไข้

ปรากฏเป็นคำเดิม

เขามาเกือบไม่ทันรถ
จวนจะหมดอีกแล้ว
ฉันรู้สึกคล้ายจะเป็นไข้

๓.๑.๑.๕ หมวดคำบอกจำนวน ไค้แก่

ก. คำก่อนบอกจำนวน เช่นคำว่า ราว เกือบ^๒

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขาจะมารราว ๆ สองทุ่ม
เด็กชาครราว ๆ ห้าคน
เขาค้มน้ำเกือบ ๆ สองขวด
เด็กกินกล้วยหมดเกือบ ๆ ห้าใบ

ปรากฏเป็นคำเดิม

เขาจะมารราวสองทุ่ม
เด็กชาครห้าคน
เขาค้มน้ำเกือบสองขวด
เด็กกินกล้วยหมดเกือบห้าใบ

ข. คำหลังบอกจำนวน เช่นคำว่า เศษ คำเดียว

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เด็กมีเงินเหลือห้าบาทเศษ ๆ
ใช้ยาประมาณสามหลาเศษ ๆ

ปรากฏเป็นคำเดิม

เด็กมีเงินเหลือห้าบาทเศษ
ใช้ยาประมาณสามหลาเศษ

๓.๑.๑.๖ หมวดคำกริยาวิเศษณ์ เช่นคำว่า เสมอ คำเดียว

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขามาสายเสมอ ๆ
เขาพูดถึงคุณเสมอ ๆ

ปรากฏเป็นคำเดิม

เขามาสายเสมอ
เขาพูดถึงคุณเสมอ

^๒คำว่า เกือบ ในที่นี้มีรูปเดียวกับคำว่า เกือบ ที่เป็นคำกริยาช่วยซึ่งอยู่หน้า ๑๑

๓.๑.๒ คำซ้ำได้ชนิดที่ ๒ หมายถึงคำที่ปรากฏได้ทั้งในรูปคำซ้ำและคำเดิมในบาง
ประโยค และในบางประโยคจะปรากฏได้ในรูปคำเดิมอย่างเดี่ยว ได้แก่ คำในหมวดคำบอก
กำหนด หมวดคำท้ายประโยค หมวดคำบอกเวลา หมวดคำบอกจำนวน หมวดคำถาม หมวดคำ
กริยาวิเศษณ์ หมวดคำกริยา และหมวดคำลักษณนาม

๓.๑.๒.๑ หมวดคำบอกกำหนด เช่นคำว่า ไหน คำเดี่ยว
ตัวอย่างประโยค

<u>ปรากฏเป็นคำซ้ำ</u>	<u>ปรากฏเป็นคำเดิม</u>
เสื้อ <u>ตัวไหน</u> ๆ ก็ไม่ถูกใจ	เสื้อ <u>ตัวไหน</u> ก็ไม่ถูกใจ
_____	จะเอา <u>เสื้อตัวไหน</u>
รถคัน <u>ไหน</u> ๆ ก็ไม่ว่าง	รถคัน <u>ไหน</u> ก็ไม่ว่าง
_____	รถของ <u>คุณคันไหน</u>

ข้อสังเกต คำว่า ไหน ที่ปรากฏเป็นคำเดิม จะใช้ในความหมายที่เป็นคำนาม

๓.๑.๒.๒ หมวดคำท้ายประโยค เช่นคำว่า นะ นะ
ตัวอย่างประโยค

<u>ปรากฏเป็นคำซ้ำ</u>	<u>ปรากฏเป็นคำเดิม</u>
ขอขนามมาฝาก <u>ด้วยนะ นะ</u>	ขอขนามมาฝาก <u>ด้วยนะ</u>
_____	มา <u>ดูอะไรกันนะ</u>
พุง <u>นี้มาให้ไค้ นะ นะ</u>	พุง <u>นี้มาให้ไค้</u>
_____	อย่า <u>ออกไปนะ</u>

คำว่า ไหน เมื่อปรากฏตามหลังลักษณนาม จะมีการซ้ำวลีเกิดขึ้นได้ คือซ้ำทั้งคำ
ไหน และคำลักษณนาม ที่ปรากฏหน้าคำว่า ไหน ด้วย เช่น ตัวไหน ๆ (ออกเสียงเป็น
ตัวไหน ตัวไหน)

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ไปช่วยกันหน่อยนะ นะ

ปรากฏเป็นคำเติม

ไปช่วยกันหน่อยนะ

ยังไม่ต้องเวลาหรอกนะ

ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่าคำซ้ำในหมวดคำนี้มีลักษณะการซ้ำแตกต่างจากคำซ้ำในหมวดคำอื่น คือมีการหยุดออกเสียงในระยะสั้น ๆ ระหว่างคำเติมกับเสียงที่ซ้ำ เช่น นะ — นะ นอกจากนี้ คำซ้ำที่อยู่ในหมวดคำนี้ไม่ได้ซ้ำความของคำเดิมคำเดียว ยังทำหน้าที่ซ้ำความของวลี หรือประโยคที่อยู่หน้าคำเติมทั้งหมด เช่น ประโยค ซอซนมาฝากด้วยนะ — นะ คำซ้ำนะ จะทำหน้าที่ซ้ำความของประโยค ซอซนมาฝากด้วย

๓.๑.๒.๓ หมวดคำบอกเวลา เช่นคำว่า ชั่วโมง พัก ระยะ อาทิตย์ เช้า
บ่าย เย็น เที่ยง ค่ำ ดึก

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

นั่งคอยเป็นชั่วโมง ๆ แล้ว

ปรากฏเป็นคำเติม

นั่งคอยเป็นชั่วโมงแล้ว

นั่งคอย/ครึ่ง/ชั่วโมงแล้ว

คนใช้หลับเป็นพัก ๆ

คนใช้หลับเป็นพัก

คนใช้หลับไปพัก/หนึ่ง/

เขาจะคอยดูแลเราเป็นระยะ ๆ

เขาจะคอยดูแลเราเป็นระยะ

เขารับจะดูแลแค่ระยะ/หนึ่ง/

เด็กขาดเรียนเป็นอาทิตย์ ๆ

เด็กขาดเรียนเป็นอาทิตย์

เด็กขาดเรียน/หลาย/อาทิตย์

เช้า ๆ เขาไม่ว่าง

เช้าเขาไม่ว่าง

เช้า/วันนี้/เขาไม่ว่าง

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

บาย ๆ เขาวางเสมอ

เขาจะมาราวเที่ยง ๆ

ปรากฏเป็นคำเติม

บาย เขาวางเสมอ
บาย/วัน/เขาก็ว่างอีกเขาจะมาราวเที่ยง
เวลานี้เที่ยง/กว่าแล้ว/

ข้อสังเกต คำบอกเวลาจะปรากฏเป็นรูปคำเติมเมื่อมีคำอื่น (คำที่อยู่ในเครื่องหมาย /-/) มาขยาย เช่น บายวันนี้ วันนั้นมาขยายคำว่า บาย เป็นต้น

๓.๑.๒.๘ หมวดคำบอกจำนวน เช่น คำ

ก. คำบอกจำนวนนับ เช่น คำที่เป็นเลขหลักต่าง ๆ เช่น สิบ ร้อย

พัน แสน ล้าน

ตัวอย่างประโยค

005678

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขาเลี้ยงเพื่อนตั้งสิบ ๆ คน

ต้องใช้กระดาษเป็นร้อย ๆ

เขาเลี้ยงไก่เป็นพัน ๆ

บ้านเขาราคาเป็นแสน ๆ

มรดกเขามีเป็นล้าน ๆ

ปรากฏเป็นคำเติม

เขาเลี้ยงเพื่อนตั้งสิบคน
เขาเลี้ยงเพื่อนสิบ/สอง/คนต้องใช้กระดาษเป็นร้อย
ต้องใช้กระดาษร้อยกว่าแผ่นเขาเลี้ยงไก่เป็นพัน
เขามีไก่/สอง/พันตัวบ้านเขาราคาเป็นแสน
รถคันนี้ราคาแสน/เดียว/มรดกเขามีเป็นล้าน
เขาได้มรดกล้าน/หนึ่ง

ข้อสังเกต คำบอกจำนวนจะปรากฏในรูปคำเติม เมื่อประกอบกับคำบอกจำนวนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เลขหลัก (คำที่อยู่ในเครื่องหมาย / - /) เช่น / ยี่/สิบ เป็นต้น

ข. คำบอกจำนวนลำดับที่ เช่นคำว่า แรก หลัง

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขาอยากสอบได้เป็นคนแรก ๆ

เขาสอบได้เป็นคนหลัง ๆ

ปรากฏเป็นคำเติม

เขาอยากสอบได้เป็นคนแรก

เขาอยากสอบได้เป็นคนแรกสุด

เขาสอบได้เป็นคนหลัง

เขาสอบได้เป็นคนหลังสุด

ค. คำหลังบอกจำนวน เช่นคำว่า กว่า คำเดียว

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เพิ่งสองทุ่มกว่า ๆ เท่านั้น

เขาเติมน้ำตาลอีกสิบซันกว่า ๆ

เหลือเงินอีกเพียงร้อยกว่า ๆ

ปรากฏเป็นคำเติม

เพิ่งสองทุ่มกว่า เท่านั้น

เขามีเงินอยู่ร้อยกว่าบาท

เขาเติมน้ำตาลอีกสิบซันกว่า

เด็กจะมาเพิ่มอีกสิบกว่าคน

เหลือเงินอีกเพียงร้อยกว่า

เขาเลี้ยงไก่ตั้งพันกว่าตัว

ข้อสังเกต คำว่า กว่า จะปรากฏเป็นคำเติม เมื่อปรากฏระหว่างคำบอกจำนวนนับกับคำลักษณะนาม คำบอกจำนวนนับที่อยู่หน้าคำว่า กว่า นี้ จะเป็นเลขหลักเท่านั้น เช่น สิบกว่าบาท สิบกว่าตัว ร้อยกว่าคน พันกว่าเล่ม คำบอกจำนวนนับคำอื่นที่ไม่ใช่เลขหลักจะนำมาใช้กับคำว่า กว่า ที่มีลักษณะนามตามหลังไม่ได้

๓.๑.๒.๕ หมวดคำนาม คำในหมวดคำนามที่ปรากฏเป็นคำซ้ำได้ เช่นคำว่า พี่ น้อง
ลูก หลานลุง ป้า น้า อา ญาติ เพื่อน ไทย ตา น้า ส่วนคำสรรพนามที่ปรากฏเป็นคำซ้ำ
ได้แก่คำว่า เรา อะไร ใคร ไหน
ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ปรากฏเป็นคำเดิม

พี่ ๆ เขามันถึง

พี่ เขามันถึง

พี่/สุภา/ไม สมชาย

น้อง ๆ เขาน่ารักมาก

น้อง เขาน่ารักมาก

น้อง /คนเล็ก/ของเขา

พ่อ เป็นห่วงลูก ๆ

พ่อ เป็นห่วงลูก

ลูก/คนโต/เขา เรียนแล้ว

หลาน ๆ มาเยี่ยม

หลาน มาเยี่ยม

หลาน/ทนาย/มา เยี่ยม

ลุง ๆ เขาคิดถึง

ลุง เขาคิดถึง

ลุง/เดช/จะ ไปนอก

ป้า ๆ เขามันถึง

ป้า เขามันถึง

ป้า/ใหญ่/มา เยี่ยมแม่

พวก น้ำ ๆ ก็จะไป

พวก น้ำ ก็จะไป

น้ำ/เล็ก/ใจ ก็ออก

พวก อ่า ๆ เขาฝากมาให้

พวก อ่า เขาฝากมาให้

อ่า/สะใภ้/เขา เจ็บ

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เขาเป็นญาติ ๆ กับเรา

เพื่อน ๆ เขาไปพักผ่อน

ชอบอาหารไทย ๆ ใหม

เขาชอบผ้าตา ๆ

ขอมุเฉพาะเนื้อ ๆ

ปรากฏเป็นคำเติม

เขาเป็นญาติกับเรา

เขาเป็นญาติ/สนิท/กับเรา

เพื่อนเขาไปพักผ่อน

เขาเป็นเพื่อน/ร่วมชั้น/กับเรา

ชอบอาหารไทยใหม่

เขาจัดบ้านแบบไทย/แท้/

เขาชอบผ้าตา

เขาชอบผ้าตา/โต ๆ/

ขอมุเฉพาะเนื้อ

ขอเนื้อ/หมู/เพิ่มอีกหน่อย

ข้อสังเกต

มาขยาย

คำนามจะปรากฏเป็นคำเติมได้อย่างเดียว เมื่อมีคำ (ที่อยู่ในเครื่องหมาย /-/)

หมวดคำสรรพนาม ไ้แก่คำว่า เรา อะไร ใคร ไหน^๔

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

อย่างเรา ๆ เขาคงไม่คบ

ใครจะทำอะไร ๆ ก็ได้

ปรากฏเป็นคำเติม

อย่างเรา เขาคงไม่คบ

เขามาเยี่ยมเราวันนี้

ใครจะทำอะไรก็ได้

คุณจะให้ช่วยทำอะไร

^๔คำว่า ไหน มีรูปเดียวกับคำว่า ไหน ในหมวดคำบอกกำหนด ซึ่งอยู่หน้า ๑๓

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ใคร ๆ เขาก็รู้

ไปเที่ยวไหน ๆ ก็ได้

ปรากฏเป็นคำเดิม

ใคร เขาก็รู้

คุณรู้อะไรจากใคร

ไปเที่ยวไหนก็ได้

คุณจะไปไหน

ข้อสังเกต คำสรรพนาม อะไร ใคร ไหน จะปรากฏในรูปคำเดิมอย่างเดียว เมื่อใช้ในความหมายที่เป็นคำถาม

๓.๑.๒.๖ หมวดคำกริยาวิเศษณ์ เช่นคำว่า เท่าไร บ่อย

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

สอนเท่าไร ๆ ไม่จำ

พูดเท่าไร ๆ ก็ไม่เข้าใจ

เขามาเยี่ยมเราบ่อย ๆ

ปรากฏเป็นคำเดิม

สอนเท่าไร ไม่จำของราคาเท่าไรพูดเท่าไร ก็ไม่เข้าใจของจะลดอีกเท่าไรเขามาเยี่ยมเราบ่อยเราไปทวนเขาบ่อย/เกินไป/

ข้อสังเกต คำกริยาวิเศษณ์ เท่าไร จะปรากฏในรูปคำเดิม เมื่อใช้เป็นคำลงท้ายประโยคที่เป็นคำถาม และคำกริยาวิเศษณ์ บ่อย จะปรากฏในประโยคที่ ๒ เมื่อมีคำอื่น (คำที่อยู่ในเครื่องหมาย / - /) มาขยาย

๓.๑.๒.๗ หมวดคำกริยา ได้แก่ คำกริยาประเภทสกรรม ประเภทกรรม (รวมทั้ง กริยากรรมชย)

ก. ประเภทกริยากรรม เช่นคำว่า จำ กลัว เตือน โกรธ เคือง

ฟัง

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

จำ ๆ เขามาอีกที

กลัว ๆ เขาอยู่เหมือนกัน

ช่วยเตือน ๆ เขาควย

เขายังโกรธ ๆ เราอยู่

รู้สึกเคือง ๆ เขาเหมือนกัน

ฟัง ๆ เขาพูดอีกที

ปรากฏเป็นคำเดิม

จำ เขามาอีกที

เขาจำตัวเลขไม่ได้

กลัว เขาอยู่เหมือนกัน

เขาไม่เคยกลัวใคร

ช่วยเตือน เขาควย

เขาไม่ชอบให้ใครเตือน

เขายังโกรธ เราอยู่

พอดังจะโกรธเขามาก

รู้สึกเคือง เขาเหมือนกัน

เขาไม่ควรจะเคืองเรา

ฟัง เขาพูดอีกที

เขาไม่ยอมฟังเสียงใคร

ข. กริยากรรม เช่นคำว่า ไป ง่วง เพลีย กร่อย ขอก โค

เหนื่อย

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ไป ๆ กันเสียที

ปรากฏเป็นคำเดิม

ไปกันเสียที

เขาจะไปดูหนัง

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เห็นก่าดั่งง่วง ๆ

ยังรู้สึกเพลีย ๆ อยู่

น้ำแฉวนรสกรอย ๆ

หลังยังยอก ๆ อยู่

โต ๆ แล้วไม่น่าจะชน

คนก่าดั่งเห็น้อย ๆ

เขาจะไปจริง ๆ

ชนมเพิ่งทอคมาใหม่ ๆ

ปรากฏเป็นคำเดิม

เห็นก่าดั่งง่วง
ดั่งง่วงก็ไปนอนเสีย

ยังรู้สึกเพลียอยู่
ยังไม่ทายเพลีย

น้ำแฉวนรสกรอย
น้ำไม่เห็นกรอยสักหนอย

หลังยังยอกอยู่
หลังยังยอกไม่ทาย

โตแล้วไม่น่าจะชน
โตขึ้นเขาจะเป็นหมอ

คนก่าดั่งเห็น้อย
เขาเห็น้อยกว่าเพอน

เขาจะไปจริง
เขาพูดไม่จริง

ชนมเพิ่งทอคมาใหม่
รดคันนี้ใหม่กว่า

กริยาอาการน้อย ได้แก่ คำกริยาอาการน้อยทุกคำเมื่อทำหน้าที่ ประกอบคำนาม
เช่นคำว่า คำ แง กี้ ใหญ แง

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ปรากฏเป็นคำเดิม

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

เด็กใส่เสื้อดำ ๆ

ครูชอบนักเรียนเก่ง ๆ

หนังสือดี ๆ หายาก

มีแกงสองหม้อใหญ่ ๆ

หนังสือเล่มแดง ๆ หายไป

ปรากฏเป็นคำเติม

เด็กใส่เสื้อดำ

เสื้อดำกว่ากระโปรง

ครูชอบนักเรียนเก่ง

เด็กคนรื่องให้เก่ง

หนังสือดีหายาก

เขาเป็นคนดีมาก

มีแกงสองหม้อใหญ่

น้องตัวใหญ่กว่าเขา

หนังสือเล่มแดงหายไป

เสื้อสีแดงกว่ากระโปรง

๓.๑.๒.๘ หมวดคำลักษณนาม ได้แก่ คำลักษณนามทุกคำเมื่อปรากฏหลังคำกริยากรรม
 คำว่า เป็น เช่นคำว่า ตัว ขวค ชั้น จวน ห้อง คน ตั้ง พวก แห่ง ชั้น
 ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ใส่เสื้อเป็นตัว ๆ ไปซี

คิมเป็นขวค ๆ

หนเอนเป็นชั้น ๆ

ปรากฏเป็นคำเติม

ใส่เสื้อเป็นตัวไปซี

เขาใส่เสื้อตั้งสองตัว

คิมเป็นขวค

เขาคิมเป็นขวคที่สอง

หนเอนเป็นชั้น

หนชั้นนี้ยังไม่สุก

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ทานข้าวหมกเป็นจาน ๆ

กวาดเป็นห้อง ๆ

ให้ขนมเค้กเป็นคุน ๆ

วางสมุดเป็นคั้ง ๆ

แบ่งเค้กเป็นพวก ๆ

ใช้ให้หมกเป็นแห่ง ๆ

จะมีการสอบสวนเป็นชั้น ๆ

ปรากฏเป็นคำเดิม

ทานข้าวหมกเป็นจาน

เขาจะทานอีกจานหนึ่ง

กวาดเป็นห้อง

กวาดห้องสองห้อง

ให้ขนมเค้กเป็นคุน

ให้ขนมเค้กคนแรก

วางสมุดเป็นคั้ง

สมุดคั้งนี้ยังไม่ได้ตรวจ

แบ่งเค้กเป็นพวก

แบ่งเค้กเป็นสองพวก

ใช้ให้หมกเป็นแห่ง

คืนสอแห่งนี้หักงาย

จะมีการสอบสวนเป็นชั้น

บันไดชั้น/ที่ยืนอยู่/จวนหักแล้ว

ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่า คำลักษณะนามจะไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำ ตามตัวอย่างข้างบนนี้ เมื่อปรากฏหน้าหรือหลังคำบอกจำนวน หรือปรากฏหน้าคำบอกกำหนด (คำที่ขีดเส้นหนา) หรือปรากฏหน้าบุพบทดี (กลุ่มคำที่อยู่ในเครื่องหมาย / - /)

๓.๑.๓ ซ้ำคำไวยากรณ์ ได้แก่ คำที่ปรากฏได้ทั้งในรูปคำซ้ำและคำเดิม ในบางประโยค และในบางประโยคจะปรากฏได้ในรูปคำเดิมหรือคำซ้ำ อย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ คำในหมวด คำกริยา

๓.๑.๓.๑ หมวดคำกริยา ได้แก่ คำในกริยาประเภทกรรม (รวมทั้งคำใน
ประเภทกริยากรรมย่อย)

ประเภทกริยากรรม เช่นคำว่า กั ง เจ ย เร็ว เจ็ย กั

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำขำ

พูดกั ๆ หนอย

อยากหวัเราะออกมากั ๆ

เขาทำหน้าเจ ๆ

เขายัมเจ ๆ

เดินเร็ว ๆ เข้า

เขาจะให้ทำอะไรเร็ว ๆ

บอกเด็กให้เจ็ย ๆ หนอย

เขานั่งทำงานเจ็ย ๆ

พูดให้ กั ๆ หนอย

ยอมรับมาเสีย กั ๆ

ปรากฏเป็นคำ เคิม

พูดกั หนอย

เสียงเขากัไม่พอ

เขาทำหน้าเจ

เขาเจกว่านอง

เดินเร็ว เข้า

คุณเดิน เร็ว ไป

บอกเด็กให้เจ็ย หนอย

ปรกติเด็กเคยเจ็ยกว่านี้

พูดให้ กั หนอย

คุณพูด กั แล้ว

ข้อสังเกต คำกริยากรรมที่ปรากฏในประโยคตัวอย่าง หน้าที่ของคำกริยาในประโยค
แต่ละประโยค ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด ตัวอย่างเช่น คำว่า กั ในประโยคที่ ๑

พูดง่าย ๆ หน่อย คำว่า ง่าย ในที่นี้ทำหน้าที่ขยายคำกริยา พูด ในประโยค เสียงเขาง่าย
ไม่พอ คำว่า ง่าย ในที่นี้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาของประโยค ในประโยค อยากให้เราจะออก
มาง่าย ๆ คำว่า ง่าย ในที่นี้ทำหน้าที่ขยายคำกริยา หัวเราะ

กริยาอาการมยอย เช่นคำว่า คำ ง่าย เย็น ร้อน

ตัวอย่างประโยค

ปรากฏเป็นคำซ้ำ

ทำเลขของง่าย ๆ ก่อน

ทำกับซ้ำง่าย ๆ อีกอย่าง

ขอน้ำเย็น ๆ ให้แก้วหนึ่ง

อยากทานอะไรเย็น ๆ

ดื่มน้ำร้อน ๆ อีกกา

เขาจะทานแค่ของร้อน ๆ

ปรากฏเป็นคำเดิม

ทำเลขของง่ายก่อน

เลขขอสองง่ายกว่าเลขขอสาม

ขอน้ำเย็นให้แก้วหนึ่ง

น้ำแก้วนี้เย็นกว่าแก้วนั้น

ดื่มน้ำร้อนอีกกา

น้ำในการร้อนกว่าในแก้ว

ข้อสังเกต หน้าที่ของคำกริยาอาการที่ปรากฏในประโยคทั้ง ๓ แต่ต่างกัน ตัวอย่าง เช่น
คำว่า ง่าย ในประโยค ทำเลขของง่าย ๆ ก่อน คำว่า ง่าย ทำหน้าที่ขยายคำนาม ข้อ
ในประโยค เลขขอสองง่ายกว่าเลขขอสาม คำว่า ง่าย ในที่นี้ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค
และในประโยค ทำกับซ้ำง่าย ๆ คำว่า ง่าย ๆ ทำหน้าที่ขยายคำนาม กับซ้ำ

สรุป หมวดคำที่มีค่าในหมวดปรากฏเป็นคำซ้ำไ้น้อยที่สุดคือ ปรากฏได้เพียงคำเดียว
ได้แก่หมวดคำเชื่อม และหมวดคำบอกกำหนด ส่วนหมวดคำที่มีค่าในหมวดปรากฏเป็นคำซ้ำได้
มากที่สุดคือ ทุกคำ ได้แก่ หมวดคำลักษณะนามและหมวดคำกริยาอาการ ประเภทอาการมยอย
สำหรับหมวดคำกริยาประเภทอื่น ๆ และหมวดคำนามมีค่าในหมวดปรากฏเป็นคำซ้ำได้มากเป็น

อันคัมภีร์คัมมา.

๓.๒ ประเภทไม่ซ้ำเลย คำที่จัดอยู่ในประเภทไม่ซ้ำเลยจะไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำในประโยคใดเลย ได้แก่ คำในหมวดคำ ๑๐ หมวด ได้แก่ หมวดคำเชื่อม หมวดคำบอกกำหนด หมวดคำมาลา หมวดคำท้ายประโยค หมวดคำบุพบท หมวดคำบอกเวลา หมวดคำบอกจำนวน หมวดคำนาม หมวดคำกริยาวิเศษณ์ หมวดคำกริยา ส่วนในหมวดคำลักษณนามและคำในหมวดคำกริยาอาการ ประเภทกริยาอาการย่อย มีคำทุกคำในหมวดคำทั้ง ๒ นี้ปรากฏเป็นคำซ้ำได้หมด

๓.๒.๑ หมวดคำเชื่อม คำในหมวดคำเชื่อมที่ไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำในทุกประโยค ได้แก่

ก. คำเชื่อมนาม ได้แก่คำว่า กะ กับ หรือ

ตัวอย่างประโยค

ซอนกะซอมยังไม่ไค้หยิบ
เส้อกับกางเงพวกนชกแลว
จะทานหมหรือเนือ

ข. คำเชื่อมกริยา ได้แก่คำว่า ใ

ตัวอย่างประโยค

จคหมายฉมบนนี้คองอานใหีคิ
น้าคองชกใหีสะอาค
บึงเนือใหีเกรียมทนอย

ค. คำเชื่อมสัมพันธ (Relative-linkers) เช่นคำว่า ที่

ตัวอย่างประโยค

บ้านที่กำลังมีงานสวยจัง
ถูกลานที่เขามาเที่ยวแล้ว

ง. คำเชื่อมประโยค ได้แก่คำว่า ถ้า จน และ ตอน

ตัวอย่างประโยค

ถ้าวงก็ไปนอนก่อนสิ
เขาคอยอยู่จนโรงเรียนเลิก
เด็กจะไปตลาดและจะกลับมาทำกับข้าว
เขามาตอนฝนกำลังตก

๓.๒.๒ หมวดคำบอกกำหนด ได้แก่คำว่า นี้ นี้ นั่น นั่น โน่น โน่น
ยกเว้นคำว่า ไหน

ตัวอย่างประโยค

บ้านหลังนี้จะขาย
ถนนนี้คือแล้ว
เด็กนั่นไม่อยู่เสียแล้ว
เรือนหลังโน้นเย็นกว่าที่นี่
คอกไม้โน้นก็ของเราเหมือนกัน

๓.๒.๓ หมวดคำถาม ได้แก่คำว่า ปรกติ นั่น จริง ส่วนมาก

ตัวอย่างประโยค

ห้องนี้ปรกติสว่างออก
รถคันนี้น่ากลัวตายบ่อย
คนไทยส่วนมากใจดี
รถคันนี้จริงยังใหม่อยู่

๓.๒.๔ หมวดคำท้ายประโยค ได้แก่คำว่า ละ อี รี คะ อะ หรือ ไหม
ตัวอย่างประโยค

ไปกันเสียทีคิไหมละ
ช่วยไปตามพี่มาหนอยอี
เธอทำเสร็จแล้วรี
เราทำเสร็จกันแล้วคะ
คุณสบายก็หรืออะ
เขาไม่ไปกับเราหรือ
คุณจะให้ช่วยทำอะไรไหม

๓.๒.๕ หมวดคำถามพบที่ เช่นคำว่า กะ กว่า แก่ เฉพาะ ด้วย ตรง ตาม
ตลอด แต่ คือ ที่ ใน เพื่อ สำหรับ หน้า หลัง ของ จาก ถึง เมื่อ
ตัวอย่างประโยค

เขาเล่นหมากูกกะเพื่อน
น้องสวยกว่าพี่
เหล่าให้โทษแก่ร่างกาย
เขาฝากของให้เฉพาะเธอ
เขาพูดด้วยความโมโห
เขาจอดรถตรงมุมถนน
เรือแล่นตามน้ำ
ฉันนอนไม่หลับตลอดคืน
เขาพูดแต่ความจริง
เขาไปแจ้งความต่อเจ้าพนักงาน
เราไปพบเขาที่ประตูน้ำ
เขานั่งคอยในรถ
เขาทำเพื่อนอง

เขาเตรียมอาหารสำหรับเรา
 พูซุซึ หน้าบ้าน
 แม่ทำงานอยู่หลังบ้าน
 เขาช่วยเย็บเสื้อของน้อง
 เด็กเพิ่งกลับจากโรงเรียน
 เขาเพิ่งอ่านถึงบทที่สอง
 เราจะเตรียมอาหารเมื่อเขา

๓.๒.๖ หมวดคำบอกเวลา เช่นคำว่า พรุ่งนี้ ตอน (ชื่อวันทั้งเจ็ด) (ชื่อเดือนทั้ง
 ๑๒ เดือน) เมื่อ

ตัวอย่างประโยค

พรุ่งนี้ของดิ้งจะมา
ตอนเช้าเขาไม่เคยว่าง
คอยพูดคุยกันใหม่วันจันทร์
เขาจะไปสิงคโปร์ เดือนเมษา
เมื่อวานนี้ เขาก็มาที่ร้าน

๓.๒.๗ หมวดคำบอกจำนวน ได้แก่

ก. คำบอกจำนวนนับ ได้แก่ คำที่เป็นตัวเลขทุกตัว นอกจากเลขหลักสิบ
 หลักร้อย หลักพัน หลักหมื่น หลักแสน หลักล้าน

ตัวอย่างประโยค

เด็กอยากให้คืนเสื้ออีก แห่งหนึ่ง
เขาชอบมะม่วง สาม ใบ
หยิบกระดามให้อีกประมาณ ห้า แผ่น

ข. คำบอกจำนวนลำดับ ได้แก่ คำที่ไม่ใช่ตัวเลขหลักที่ใช้ตามหลังคำว่า ที่
 และคำว่า เที่ยว

ตัวอย่างประโยค

เด็กสอบได้หนึ่ง
 เขาเป็นลูกสาวคนที่ห้า
 เขาเป็นลูกคนเดียว

ค. คำก่อนบอกจำนวน เช่นคำว่า อีก สัก ตั้ง

ตัวอย่างประโยค

เขายังมีน้องอีกคน
 อาจไปดู สักสองเดือน
 เขาใช้เงินหมดตั้งร้อย

ง. คำหลังบอกจำนวน ได้แก่คำว่า เท่านั้น คำเดียว

ตัวอย่างประโยค

ฉันจะเอายา อีก ๒ หลาเท่านั้น
 เขาจะขอ หนังสือ เล่ม เดียว เท่านั้น

๓.๒.๔ หมวดคำนาม ได้แก่

ก. คำที่เกี่ยวข้องกับชื่อต่าง ๆ

- เกี่ยวกับการ เช่น บุษบา สัญญา สุภา ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

บุษบา เขา ไม่ มา วันนี้
ครู เรียก สัญญา ไป พบ
สุภา ยัง ทำงาน ไม่ เสร็จ

- เกี่ยวกับการ ตำแหน่ง เช่น พระยา อธิบดี รัฐมนตรี ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

เขามีปู เป็นถึง พระยา

เขาจะได้เป็นอธิบดีเร็ว ๆ นี้
จะมีการประชุมคณะรัฐมนตรี

- เกี่ยวกับประเทศ เมือง จังหวัด อำเภอ สถานที่ เช่น อเมริกา
กรุงเทพฯ พระโขนง ประตูนํ้า ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

เขาจะไปอเมริกาอีก
น้องเขาเรียนอยู่ที่กรุงเทพฯ
บ้านญาติเขาอยู่แถวพระโขนง
เขาจะไปซื้อของแถวประตูนํ้า

- เกี่ยวกับ ผลไม้ ต้นไม้ ดอกไม้ เช่น มะม่วง มังคุด ต้นสน กุหลาบ

มะลิ ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

มะม่วง หนานมีเยอะ
มังคุด ยังแพงอยู่
เขาจะปลูกต้นสน ไว้หน้าบ้าน
เขาซื้อกุหลาบ มาปักแจกัน
เขาชอบกลิ่นหอมของมะลิ

- เกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ เช่น นก แมว กระต่าย ไก่ ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

เขาจะซื้อนก มาเลี้ยง
ที่บ้านมีแมว หลายตัว
คุณลุงให้กระต่าย เราอีกตัวหนึ่ง
เขาเลี้ยงไก่ ไว้กินไข่

- เกี่ยวกับอาหาร ขนมต่าง ๆ เช่น น้ำพริก แกงเบ็ค ตะโก้ วุ้น ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

เขาชอบทานข้าวกับน้ำพริก

วันนมแกลง เผือก

เขาหัก ท่า ขนมตะโก้

ชวน มา เพิ่ม อีก หน่อย

- เกี่ยวกับเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น มีด โต๊ะ กินสอ สมุด ฯลฯ

ตัวอย่างประโยค

หยิบมีด ให้ ที

เขาขอ โต๊ะ ใหม่

กินสอ ที่ หมด แล้ว

เขาฝาก เรา ซื้อ สมุด

ข. คำ นาม ที่ ไม่ เกี่ยว กับ ข้อ ต่าง ๆ (รวมทั้งคำสรรพนาม) เช่นคำว่า เวลา

งาน ฉัน เธอ เขา ผม

ตัวอย่างประโยค

เขาไม่มี เวลา ให้ เรา

เขามี งาน ยุ่ง เสมอ

ฉัน จะ ไป ข้าง นอก เคี้ยว

เธอ จะ เอา อะไร ใหม่

ผม ยัง ทำงาน ไม่ เสร็จ

๓.๒.๔ หมวด คำ กริยา วิ เศษ ณ์ ได้แก่คำว่า เอง ออก อีก มั้ง จึง แล้ว ก่อน
ควาย หนอย ทำไม

ตัวอย่างประโยค

เขาจะ ซัก ผ้า เอง

น้อง คุณ เรียน เก่ง ออก

พรุ่งนี้เราจะไปโรงเรียนอีก
 ใครจะไปกับเรามั่ง
 อยากลายมือสวยเหมือนเขาจัง
 แม่คงจะคันแล้ว
 เขาวาจะไปถอน
 คุณอาจจะมาช่วยควย
 ช่วยเขียนนี้ให้หน่อย
 ทำไมคุณทำอย่างนี้

๓.๒.๑๐ หมวดคำกริยา ไ้แก่

ก. คำช่วยกริยา เช่นคำว่า มัก อาจ เกิด นำ อด ยอม ขึ้น คง
ยัง ยิ่ง

ตัวอย่างประโยค

เขามักจะไปเรียนแต่เช้า
 เด็กอาจไม่สบายก็ได้
 เลขาเกิดกลางวันนี้
 เด็กคนนี้น่าดีจัง
 ฉันอดไม่ไหวเขาไม่ได้
 เขายอมจะรู้จักตัวเขาคือ
 เขาขึ้นทำไปจนได้
 ฝนคงจะตก
 แมื่อยังไม่มารับ
 คนเขายิ่งทิว ๆ อยู่ควย

ข. คำกริยาสกรรม เช่นคำว่า ถู ขบ ขมำ ขวิด จิก แจ้ง ซก ขึง

กับ เอา

ตัวอย่างประโยค

พี่ให้เขาเงิน
เขาขบปัญหาไม่แตก
 ควายชวิกชวานา
 นกพยายามจิกเมล็ดข้าว
 เขาไปแจ้งความที่อำเภอ
 เด็กชคน้ำแกงอย่างอรอย
 ถูกเสื้อคนแกข้ามถนน
 ยาลืมคัฟไฟในเตาควย
 เพื่อนเอาหนังสือมาคืน

ค. คำกริยา กรรม เช่นคำว่า จาม ชก รี กรน โจน ชน เคาะ
ตัน บุก หมก สำเร็จ เหา

ตัวอย่างประโยค

เขาวันนี้ เค็กจามหลายหน
คลื่นชก เข้า ฝั่ง
ริอ่านจะ เป็นนัก ประ พันธ์
เค็กคน นั้น อน กรน
 เขาโจนลง ไป ใน สระ
มือเขา ชน คอน ทกลม
รู้ สักว่าแขน เขา จะ เคาะ ควย
ชอยนี้ ตัน รด เข้า ไม่ ได้
คำ รวบุก เข้า จับ ผู้ ร้าย ใน บ้าน
 เขาอ่าน หนังสือ พวก นั้น หมก แล้ว
 เขาสำเร็จ พร้อม เรา
เจ้า แคง เหา ใคร ที่ หน้า บ้าน

ในการศึกษาเรื่องคำซ้ำ เราแบ่งคำในภาษาไทยออกเป็น ๒ ประเภท คือ
 ประเภทซ้ำได้ และประเภทไม่ซ้ำเลย คำในประเภทซ้ำได้จะปรากฏเป็นคำซ้ำในประโยคได้
 ส่วนคำในประเภทไม่ซ้ำเลยจะไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำในประโยคใดเลย ในการแบ่งแยกประเภท
 ดังกล่าว หมวดคำของคำในแต่ละประเภทอาจซ้ำกันได้ แต่คำที่จัดอยู่ในแต่ละประเภทจะไม่
 ปรากฏซ้ำกันเป็นการแบ่งแยกคำโดยเด็ดขาด เพื่อให้เข้าใจดียิ่งขึ้นจะได้นำคำตัวอย่างของ
 คำแต่ละประเภทแสดงในตารางที่ ๑ และตารางที่ ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๑
ตัวอย่างคำซ้ำได้ ในหมวดคำ ๑๑ หมวด

ชนิด หมวด คำ	คำ ซ้ำ	คำ ออกก่าหนด	คำ มาลา	คำ พยางค์ โยค	คำ พยางค์	คำ ออกเวลา	คำ ออกจำนวน	คำ นาม (สรรพนาม)	คำ กริยาวิเศษณ์	กริยา	* คำ ลักษณนาม
๑	ทั้ง ที่ X	-	ธรรมดา ทั่วไป	-	แถว กลาง ข้าง	-	ราว เกือบ เศษ	-	เสมอ X	เกือบ จน คล้าย	-
๒		ไหน X		นะ - นะ	-		(เลข หลักสิบ)	ที่ - ไหน ใคร	เท่าไร - บ่อย	ง่วง - ยอก โต	ขึ้น - จาก - ทอง
๓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ง่าย - เฉย เร็ว	-

* คำทุกคำในหมวดลักษณนาม ปรากฏเป็นคำซ้ำชนิดที่ ๑ ได้หมด
X มีคำเดียว

ตารางที่ ๒

ตัวอย่างคำไม่ซ้ำเลย ในหมวดคำ ๑๐ หมวด

หมวดคำ	คำเชื่อม	คำบอกกำหนด	คำเวลา	คำตายประโยค	คำบุพบท	คำบอกเวลา	คำบอกจำนวน	คำนาม (สรรพนาม)	คำกริยวิเศษณ์	คำกริยา
	กะ	นี้	ปรกติ	ละ	กว่า	พู่กัน	(ไม่ใช่ เลขหลัก)	บุษบา	เอง	มัก
	กับ	นี้	นำกลั้ว	ชี้	แก่	คอน		พระยา	ออก	อาจ
	หรือ	นั้น	แท้จริง	วิ	เฉพาะ	(ช่อวันทั้ง ๗)	เคี้ยว อีก	อหิมคี	อีก	เกิด